

'קדש' זהיה כי יביאך, שש זכירות' וחליצת התפילין. מזמור (כלשהו), כדי לומר הקדיש), חצי קדיש, מוסף.⁹
בקשר להליכה לבית-עלמין למי שנשלמו לו י"ב חודשי אבלות בחודש זה, ראה בהערה¹⁰.

בקשר למצוות ומבצעי חג הפורים, כתב הרבי: "אשר כל זה דורש זמן והכנה ופעולה – על-כל-פנים מתחיל מראש החודש"¹¹ וכן "כבכל דבר חשוב – צריכה להיות הכנה מבעוד מועד, על-כל-פנים מראש החודש"¹².

8) בהיום יום (י"ט מני"א) ובספר המנהגים (עמ' 5) נזכרו "הזכירות שנדפסו בסידור" בין הדברים הנאמרים בתפילין דר"ת, כשמניחין **ארבע** זוגות תפילין; ובהערות וצינונים לסיידור עם דא"ח (שהרבי עבר עליהן והסכים לפירסומן) עמ' 718, נדפסה ההוראה גם כשמניחים רק **שני** זוגות תפילין. ולא מסתבר שהזכירות שהן גדר 'מצווה' ולא 'תורה' [ובפרט שהכוונה בהן לתוכן הפסוקים ולא ללשונם, אג"ק כרך יב ס"ע ג] ייכללו בהוראה (היום-יום א טבת, ספר המנהגים עמ' 36) **השיעורים** לומדים אחר סיום כל התפילה ויאמרו ללא תפילין כבשבת ויו"ט.
9) בפרמ"ג (סי' לד), משבצות סוף ס"ק ב הובא במשנה-ברורה סי' כה ס"ק נו) כתב שאין לקפל התפילין בשעת חזרת השי"ץ (כיוון **שלמעשה** עי"ז אין מאזינים לשי"ץ אז – ראה בשו"ע אדה"ז סי' קכד ס"ו וס"ז). וא"כ – כשי"ץ בשעת קדיש (שאו אסור **מדינא** אפילו להרהר בד"ת, פ"ח סו"ס סח) וקדושה (ראה שו"ע אדה"ז סי' נו וס"ז). אבל לענין חזרת השי"ץ העירני הרב לוי יצחק ש"י ראסקין משו"ע אדה"ז סי' כה ס"מ, שבחוי"מ [אלה שנהגו להניחן אז] "חולצין אותן קודם קריאת הלל, בעוד שהשי"ץ מחזיר את התפילה". ואולי הכוונה רק לחליצת התפילין בעצמה (הנעשית בלית-ברייה. ועל-דרך הכנסת ס"ת להיכל בקדיש

דמנחת שבת למנהגנו), ולא לקיפולן. שכן לחלוץ התפילין והחל להתפלל בהן מוסף, כי במשנה ברורה (סי' כה ס"ק סא) שלא יחלצן באמצע שמו"ע, כיוון שהחליצה אינה אלא מנהג. ובכ"פ החיים (שם ס"ק צח) מזכיר רק שיצא בדיעבד.
שמע קדושת יכתי' מהשי"ץ ועודנו בתפילת שחרית – יכסה התפילין-של-ראש ויענה 'מאסף לכל המחנות' סי' כה סוף ס"ק קלו, ובלקט הקמחי החדש שם ס"ק קה, ואין נוהגין כפ"ח סי' תכג שכתב לחלצן או להזיז תשי"ר ממקומן ולחצוץ בין ידו לתשי"י, הובא בשערית-שובה סי' כה ס"ק טו וביבן איש חי שנה שנייה פי ויקרא אות יז).
10) מי שנפטר אביו או אמו בחודש ניסן אשתקד, ובחודש אדר-שני ימלאו לו י"ב חודשי אבלות, נהוג לעלות לבית העלמין ביום השלמת י"ב חודש (עי"פ שו"ע יו"ד סי' שד"י ס"כ), וכן מי שיש לו יארצי"ט באדר סתם, מחמירים רבים, גם בין אנשי, לנהוג מנהגי יארצי"ט גם באדר-ב'. אבל בחודש ניסן עצמו, הורה הרבי שאין מבקרים בבית העלמין (הוראה להרבנית קרסקי ע"ה מתי"א, מפי בני-המשפחה).
11) לקוט"ר שיחות כרך יא עמ' 340.
12) ממכתב (כללי-פרטי) אדר"ח אדר תשמ"ב.

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות לב"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהדה"ק רלו"י מליובאוויטש
וצוקללה"ה נבג"מ ז"ע

שיחות • איגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תקנד

ערב שבת-קודש
פרשת ויקהל
כ"ג באדר-א ה'תשס"ה

יוצא-לאור על-ידי
מכון ליובאוויטש שעל-יד
צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז

לזכות
האחים התמימים הדגולים לבית
דייטש
הרה"ח ר' זלמן, ר' יוסף, ר' אברהם-משה
וגיסם ר' גבריאל גופין שיחיו

הלכות ומנהגי חב"ד

מאת הרב יוסף-שמחה גינזבורג

ביום זה יש להוסיף בג' הקויון שעליהם העולם עומד: תורה, עבודה (תפילה שבמקום קרבנות) וגמילות-חסדים.¹
במנחה אין אומרים תחנון.

יום שישי

ל' באדר-א', א' דראש-חודש אדר-ב'
[מנהגי ראש-חודש פורטו לאחרונה ב'התקשרות', גיליונות: תקל"ג, תקל"ד, תקל"ח, תקמ"ב, תקמ"ו].

שחרית: "עלה ויבוא". חצי הלל. "ואברהם זקן... זכדיה..." ג' פעמים. קדישתתקבל. שיר-שלי-יום, הושיענו, ברכי נפשי, קדיש יתום.

קריאת התורה. אשרי, ובא לציון, יהללו. הכנסת ספר-תורה. הליצת התפלין. הנחת תפילין דרבנרותם, קריאת-שמע, פרשיות:

שבת פרשת ויקהל

כ"ד באדר-א', מברכים החודש השכם בבוקר² – אמירת תהילים בציבור.³ אחר-כך לומדים בציבור במשך כשעה מאמר חסידות שיהיה מובן לכולם, ואחר-כך התפילה.⁴
[מנהגי שבת-מברכים פורטו לאחרונה בגליון תקל"ג, ופרט נוסף בגליון תקמ"ו].
המולד: יום ה' אה"צ, שעה 5:40 ו-5 חלקים.

מברכים החודש: ראש חודש אדר-שני [ולא: אדר ב!]⁵ ביום השישי ובוים השבת-קודש. אין אומרים 'אב הרחמים'.

יום חמישי

כ"ט באדר-א'

ערב ראש-חודש – "יום כיפור קטן".

1) שיחת ש"פ קורח, מברכים-החודש תמוז התשמ"א סי"א (שיחות-קדש תשמ"א ח"ג עמ' 760), מזכיר הרבי יענותי: שיש לאנשים שונים אודות תקנות כ"ק אדמו"ר מהור"י"צ בקשר לשבת מברכים: "לשם מה עליו למעט משינתו, ולהתעורר שעה או שעה וחצי (כמה שנמשך זמן אמירת תהילים שלו) מוקדם יותר [מבבל שבת]!".
2) הפסוקים הנדפסים לאומרם לפני ואחרי התהילים, אין מנהגו לאומרם, ובפרט לפני התהילים שלאחרי התפילה (ראה מענה הרבי בנדון ומשמעותו, 'התקשרות' גיליון תפד עמ' 17). לגבי יהיה רצון, הרבי לא נהג לאומרו אחר כל ספר, אך היה אומר פ"א בסופו (כמו שהציע לחולה, שיאמר "את כל התהילים... בלי הפסק, היינו גם בלא אמירת ירהי רצון" כ"א אחרי כל הספרים) – אג"ק ח"ה עמ' קפ"א, כמובן בשינויים המתחייבים.
3) ספר-המנהגים עמ' 30.
4) בלקוטי-שיחות כרך ט"ז עמ' 349 נתבאר, שהשמחה באדר-שני היא ביתר שאת ויתר עוז לגבי אדר-ראשון. ולא זו בלבד, אלא שנקט כ"ק אדמו"ר כמה פעמים (ספר-השיחות

תשמ"ט ח"א עמ' 292, 306, 403 את הלשון "משנכנס אדר..." לענין אדר-שני, ומשמע שזו שמחה חדשה לגמרי, כאילו לא היתה שמחה באדר-ראשון כלל. וראה 'שערי המועדים' – אדר: סי' כח, ואג"ק כרך ה' עמ' רה, וש"י.
4) נסמן בלקוטי-שיחות כרך לב עמ' 251.
5) שיחות-קדש היתשלו עמ' 663, עמ' 667 ובכ"מ. וראה גם לקוטי-שיחות כרך טו עמ' 549.
6) וידועים דברי הרבי, שמהנהג חסידים 'לחטוף' ולומר את ברכת ההלל בעצמו בחא"י (שיחות-קדש תשמ"א ח"ד סי' 322, בלתי מונהג).
7) יש לדון אם הנחת תפילין דרי"ת יסדרי קודם מוסף, כנדרש ע"פ הסוד (עי' כ"ה החיים סי' כה ס"ק צד ואילך), דוחה תפילה בציבור למי שאינו מספיק זאת לפני התפילה, אף שבשי' 'אות חיים ושלוש' (שם ס"ק כ) ובשי' 'לקט הקמחי' החדש (שם ס"ק קז) שללו הנהגה זו.
באם לא הניחו תפילין דרי"ת קודם מוסף – מפני שכחה או סיבה אחרת – ינחם אחר מוסף (משמרת-שלוש ס"ל ס"ק ג, הובא בהוספת לשו"ע אדה"י ח"י"ד עמ' 1310 הערה 7).

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

כ"ג באדר-א' ה'תשס"ה – ל' באדר-א' ה'תשס"ה

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	כ"ג באדר-א'	ה' איסורי מזבח. פרק ב-ד.	ה' תמידיו ומוספיו. פרק ג.	מל"ת צד. צה. צו. צו. מ"ע פו.
ש"ק	כ"ד באדר-א'	פרק ה-ז.	פרק ד.	מ"ע ס, מל"ת ק. צח. מ"ע סב. מל"ת צט.
א'	כ"ה באדר-א'	ה' מעשה הקרבנות... בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ה.	מ"ע סג. מל"ת קמו. מ"ע סד.
ב'	כ"ו באדר-א'	פרק ז-ו.	פרק ו.	מל"ת קלט. קיב. מ"ע סה.
ג'	כ"ז באדר-א'	פרק ז-ט.	פרק ז.	מ"ע פט. מל"ת קמה. קמח.**.
ד'	כ"ח באדר-א'	פרק י-יב.	פרק ח.	מ"ע סו. מל"ת קמו. מ"ע סז. מל"ת קב. קג. קלח.
ה'	כ"ט באדר-א'	פרק יג-טו.	פרק ט.	מל"ת קכד. מ"ע פח. פג. מל"ת קנה.
ו'	ל' באדר-א'	פרק טו-יח.	פרק י.	מ"ע פד. פה. מל"ת צ.

זמני השבוע *

תאריך	עלות השחר**		זמן וציצית ותפילין	זריחת החמה	סוף זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
	120 ד'	72 ד'							
ו', כ"ג באדר-א'	4.06	4.53	5.14	6.10	8.57	11.53	12.23	5.40.6	6.05
ש"ק, כ"ד באדר-א'	4.05	4.52	5.13	6.08	8.56	11.52	12.22	5.41.3	6.05
א', כ"ה באדר-א'	4.03	4.51	5.12	6.07	8.55	11.52	12.22	5.42.1	6.06
ב', כ"ו באדר-א'	4.02	4.49	5.11	6.06	8.55	11.52	12.22	5.42.8	6.07
ג', כ"ז באדר-א'	4.01	4.48	5.09	6.04	8.54	11.52	12.22	5.43.5	6.07
ד', כ"ח באדר-א'	4.00	4.47	5.08	6.03	8.53	11.51	12.21	5.44.3	6.08
ה', כ"ט באדר-א'	3.58	4.46	5.07	6.02	8.52	11.51	12.21	5.45.0	6.09
ו', ל' באדר-א'	3.57	4.44	5.06	6.00	8.52	11.51	12.21	5.45.7	6.10

* הזמנים מתייחסים לאזור השפלה. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי הענין.
*** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"י בסידורו (סדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים	תל-אביב	חיפה	באר-שבע
ויקהל	5.03	5.18	5.09	5.21
פקודי	5.09	5.24	5.14	5.26

עורך ראשי: מנחם-מענדל ברוד • עורך: שניאור-זלמן רודמן • הגהה: יוסף-יצחק איידלמן
מו"ל: מכון ליובאוויטש ש"ע צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז
יו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונוב
כתובת: ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל': 03-9607588, פקס': 03-9606169
ISSN 0793-7474 אינטרנט: http://chabad.org.il דואר-אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

זיכוי הרבים:

המוזכרים את הרבים במקרא מגילה, יעדיפו את הקריאה ביום על זו של הלילה, הן מפני שהציבור אינו מודע לה דיו, והן ועיקר מפני (וכדאי לפרסם) שהיא הקריאה העיקרית.⁶

"שתי המצוות: 'משלוח-מנות' ו'מתנות-לאביונים', מכיוון שהן עיקר בעניין הפורים, בנקל יותר לקיימן... ולכן החובה (והזכות) להשתדל ביותר... ופרסם... [בכל דרך: מכתבים, כרוזים, עיתונות, רדיו וכו']; (א) גודל מעלת מצוות אלו; (ב) שנקל מאוד לקיימן; (ג) שכל אחד ואחת שהגיעו לגיל מצוות מחוייבים בהן; (ד) ולא עוד, אלא שגם הקטנים והקטנות שהגיעו לחינוך ["וספיקא אחומרא"], יקיימו בעצמם מצוות אלו.

הרבה מהצעירים סומכים על הדעה שאפשר לצאת ידי חובה על-ידי שההורים מקיימים מצוות אלו, אבל לצערנו קורה שגם הורים רבים אינם מקיימים זאת כראוי. על-כן, עם כל

הכבוד הראוי, מתבקשים הרבנים, המחנכים וההורים, להזכיר לילדים שתחת השפעתם [בכל בתי-הספר מכל סוג...] לקיים באופן אישי את מצוות 'משלוח מנות' ו'מתנות לאביונים', ביום הפורים:

ל'משלוח מנות' דרושים רק שני מיני מאכל, כגון תפוח וסוכרייה⁷; או מאכל ומשקה, כגון פרוסת עוגה ומשקה קל. ו'מתנות לאביונים' אפשר לקיים בשתי פרוטות, פרוטה⁸ אג⁹ לכל אביון. ומובן שכל המרבה בצדקה הרי זה משובח.

כשנותנים לחיילים וכדומה 'משלוח-מנות', יש להקפיד לתת לאנשים בשם 'צעירי-חב"ד' ולנשים בשם 'נשי-חב"ד'¹⁰, וכדי שהם בעצמם יקיימו המצווה – יש להדריכם להחליף את המנות (ויכולים לקיים זאת גם במנות המוכנות להם בחדר האוכל¹¹) ביניהם לבין עצמם, איש לרעהו ואשה לרעותה. כן יש לחלק להם מטבעות כדי שיקיימו 'מתנות לאביונים'.

דיבורו של משה קיים ונצחי לעד

ההוראה מפרשת השבוע – "ויקהל" – הדגשת אחדותם של ישראל וְאִם יִשְׂאֵל הַשּׁוֹאֵל, הֲרֵי בַפּוֹק נֹאמֵר "וַיִּקְהַל מֹשֶׁה, וְאִם כֵּן, מִהִי הַשִּׁיבוֹת אֵלָיו? הַמַּעֲנֶה לָזֶה, שֶׁהַ"וִּיקְהַל" הִיָּה עַל-יְדֵי דִיבוּרוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, וְדִיבוּר זֶה קִיָּים גַּם עַתָּה הַמְּשִׁיחַת כִּי אֲדַמּוּר נְשִׂיא דוֹרְנוּ

והנה, אחדות זו באה לידי ביטוי בעניין של מעשה בפועל:

העניין ד"ויקהל" מתייחס לא רק לפסוקים הראשונים של הפרשה, שבהם נאמרה אזהרת שבת ("ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי... שבת שבתון לה"¹), אלא גם לפסוקים שלאחרי זה, שבהם נאמר הציווי דנרבת המשכן – "קחו מאתכם תרומה לה" וגו'².

[ולכן נאמר בסיום העניין "ויצאו כל עדת בני-ישראל מלפני משה" – דלכאורה, מאי קא משמע לך, הרי מובן מעצמו שלאחרי כל הקהלה יצאו בני-ישראל מלפני משה?! אלא ודאי כוונת הכתוב להדגיש, שהקהלה זו נמשכה עד לאחרי אמירת הציווי דנרבת המשכן].

ונמצא, שהעניין ד"ויקהל" (אחדות-ישראל) אינו בנוגע ללימוד עניין בתורה בלבד, אלא גם בנוגע לעניין של מעשה בפועל – נרבת המשכן, כלומר, הבאת י"ג (או ט"ו)³ דברים גשמיים שמהם נעשה המשכן, "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"⁴.

א. כללות העניין דאהבת-ישראל (עניינה של ההתוועדות) מתבטא ומשתקף גם בכל פרטי העניינים דיום זה – שבת מברכים החודש, פרשת שקלים ופרשת ויקהל.

ולכל לראש – יש להתעכב על הקשר והשייכות דעניין האחדות לפרשת השבוע, כתורת אדמו"ר הזקן⁵ שצריכים "לחיות" עם הזמן, כלומר, עם ענייני התורה השייכים לזמן זה, פרשת השבוע, פרשת ויקהל.

ואחר-כך באים שאר העניינים שנצטרפו בשבת זו – ההוספה בקריאת התורה ("לחיות" עם הזמן) בפרשת שקלים, וכן כללות העניין דשבת מברכים החודש, ובוה גופא – חודש אדר, ובחודש אדר גופא – אדר שני, כדלקמן.

ב. פרשת ויקהל:

התחלת פרשת ויקהל היא – "ויקהל משה את כל עדת בני-ישראל", כלומר, התאספותם של כל בני-ישראל יחדיו (עם היות שלפני זה לא היו במצב של הקהלה והתאספות), שזהו תוכן העניין דאחדות-ישראל. ועל שם זה נקרא שמה של הפרשה כולה – "ויקהל", עניין האחדות.

(1) "היום יום" – ב' חשוון. סה"ש תש"ב עמ' 29
 (2) פרשתנו לה, ב.
 (3) שם.
 (4) שם, כ.
 (5) ראה לקו"ש חכ"א עמ' 153 הערות 70-71.
 (6) תרומה כה, ח.

תשליו"ח? כשהכניסו רבני דלוגמא את המשלוח מנות של צא"ח בני, הגיב שאחת המנות היא "פחות מכשעור", ועקב זאת פתחו והשלימו כמאה אלף חבילות-מנות!
 (9) ערך הפרוטה: כיום לפי קרן המעשרות דירושלים ת"ו מגיע עד 4.25 אג.
 (10) וגם דברי ההתעוררות לנשים – שיבואו מנשים דווקא (אוצרי עמי רפן, משיחת אדרי"ח אדר תשל"ה).
 (11) ועדיין במאושפנים בבית-רמזה ובית-אבות ותלמידים בפנימייה, ועציע בבניישיבה שאינם משלמים. ולכאורה ראה לזה מדין בן סורר שנב מאמו (סנהדרין ע"א), ומדין פת שעל השולחן (ארו"ח סי' שסו, בשו"ע אדה"י סט"ז), ומאיך צ"ע מדין אורח שקידש במנתו, שלהרבה דעות מקודשת רק מספק (אה"ע סי' כח ס"ט), ענייני בביש ובאוצר הפוסקים ס"ק צב בארוכה). וראה בס' מצות מצווה פ"יא סי' ושי"ח.

(6) ראה שיעור סי' תרפ"ז ס"ק א, ונטעי גבריאל פמ"ב סי' ו. אבל אם יש לו הזדמנות לשמוע בלילה, לא יותר עליה מפני החשש שמא ע"י לא ירשו לו מחר לקרוא, ראה שו"ת רדב"ז ח"ד סי' יג הובא בקו"א לשו"ע אדה"י סי' רע"א ס"ק א, ובארוכה בקובץ 'התמימים החדש, גיליון כו עמ' 55 ושי"ח.
 (7) קטע זה ושלאחרי תורגמו ממכתב המזכירות שבהא לפרט את הצעת הרבי בנידון, אנ"ק ח"כ עמי קעו.
 (8) העירני ח"א משיחות קודשי תשל"ו עמי 565, שם מבואר בקשר למבצע פורים, שכדאי להקפיד שתהא כל מנה בשיעור כוית, ורק היכא דלא אפשר די בכאית בשתי המנות יחד. ואולי לילדים מקילין יותר (ראה הדעות בנושא בילקוט-יוסף ח"ה עמי שכ"ש של ובפסקי תשובות סי' תרצ"ה אות יח, ושי"ח), וע"ד שביקש הרבי, מפני "חוסר האמצעים", תפילין "כשרים בלי כל פקוק" אבל "קטנים" (אנ"ק ח"ב עמ' כח). אבל למעשה, פעם אחת (באחת השנים

כלומר: עם היות שקודם לכן לא היו במצב של הקהלה, כי אם כל אחד ואחד בפני עצמו (שלבן היה צורך בפעולה ד"ויקהל משה"), מכל-מקום, התאספו כולם יחדיו, אחדות-ישראל, ואחדות זו באה לידי מעשה בפועל – שכולם התנדבו עבור מלאכת המשכן, דבר הנוגע לַכֹּהֵן יִשְׂרָאֵל – "ושכנתי בתוכם", ולא עוד, אלא שזוהו עניין נצחי, מכיוון שזוהי הנתינת-כוח לכללות העניין דעשיית דירה לו יתברך בתחתונים.⁷

ואחדות זו נפעלה אצל כָּל בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל – "ויקהל משה את כל עדת בני-ישראל", הן אנשים והן נשים, כמבואר בהמשך הפרשה בנוגע לנדבת המשכן: "ויבואו האנשים על הנשים"⁸, "כל איש ואיש אשר נדב ליבם אותם גו"⁹, ובמילא, כל אלו השייכים לנדבת המשכן נכללים ב"ויקהל משה את כל עדת בני-ישראל", כדי לומר להם (גם) על דבר הציווי דנדבת המשכן.

ולא עוד, אלא שעל-פי המבואר באבות רדכי נתן¹⁰ שקיבלו נדבת המשכן גם מ"טף", נמצא, שהעניין ד"ויקהל" כולל (לא רק אנשים ונשים, אלא) גם "טף".

וזהו כללות העניין דאחדות-ישראל – "אתם ניצבים היום כולכם גו" טפכם נשיכם וגו'", אמנם, אנשים לחוד ונשים לחוד (בעזרת נשים), אבל אף-על-פי-כן, הרי זה באופן ד"כולכם", "לאחדים כאחד".

ועל זה באה ההוראה שצריכים "לחיות" עם פרשת השבוע – הדגשת אחדות של ישראל, "ויקהל... את כל עדת בני-ישראל".

ואם ישאל השואל: הרי בפסוק נאמר "ויקהל משה את כל עדת בני-ישראל", ואם כן, מהי

(7) ראה במדב"ר פי"ג, ב. פי"ב, ו. לקו"ת צו י"ד. רד"ה באתי לגני השי"ת. לקו"ש חכ"א עמ' 150 ואילך. ועוד.
(8) פרשתנו שם, כב.
(9) שם, כט.
(10) דפי"א. וראה ג"כ אוה"ח ריש פרשתנו.

(11) עקב י"ב.
(12) ברכות לג, סע"ב. מגילה כה, א.
(13) ר"פ מב.
(14) ראה בארוכה אוה"ת בראשית טב, ואילך. ועוד.
(15) ראה אוה"ת שם יא, ב. כא, א, ב.

מבצע פורים

מאת הרב יוסף-שמחה גינזבורג

הכנות לפורים:

בקשר למצוות ומבצעי חג הפורים, כתב הרבי: "אשר כל זה דורש זמן והכנה ופעולה – על-כל-פנים מתחיל מראש-החודש"¹, וכן: "כבכל דבר חשוב – צריכה להיות הכנה מבעוד מועד, על-כל-פנים מראש-החודש"².

יש להתחיל ולהשלים מבעוד מועד את כל ההכנות הדרושות למבצע פורים בכל העולם כולו, שלא יישאר אפילו יהודי אחד בפינה נידחת בקצווי תבל שלא יהיה נכלל במבצע פורים.³

נוסף על קיום כל המצוות דימי הפורים על-ידי כל אחד ואחת, יש להרעיש ולפרסם בכל מקום ומקום, הן בחו"ל וכן (ועל-אחת-כמה) וכמה בארצנו הקדושה, על-דבר ההשתדלות שכל ענייני פורים יהיו באופן ד"ברוב עם הדרת מלך"⁴.

* בכמה תחפושות וכובעי פורים (במיוחד של חיילים ושוטרים ממזרח אירופה) ובכובעי-חורף (קוצ'מע), נמצא שעטנז גמור. החכם עיניו בראשו לבורקם מראש במעבדת-שעטנז מוסמכת.⁵

מבצע פורים:

יש לעורר על ההכנות לענייני פורים (ואף

בשבת, שהרי "מפקחין על צורכי ציבור בשבת"), כדי שיעשו באופן מסודר ובהצלחה, ובהדגשה מיוחדת ליהודים הנמצאים בבתי-זקנים, בתי-רופאים, בתי-האסורים, ובצבא [ומשטרה] בכל מקום, ועל-אחת-כמה-וכמה בנוגע לצה"ל, שעומדים ומגינים בגופם במסירות-נפש ממש על גבול ארץ-ישראל. ו"שמחה פורץ גדר" תגרום הצלחה רבה בכל זה.

כמ-וכן יש להשתדל בעוד מועד לדאוג לנתינת צורכי הפורים לכל הזקוקים לכך.

* השנה, בירושלים יש להזכיר שמדובר בפורים משולש, שבו:

קריאת המגילה ומתנות לאביונים – נעשים ביום שישי,

הזכרת 'ועל הניסים' בתפילה וברכת-המזון, וקריאת 'ויבוא עמלק' – בשבת-קודש,

ומשלוח-מנות וסעודת-פורים – ביום ראשון.

* בערי הפרוות, יש לערוך את הסעודה ביום שישי לפני חצות היום (11:45 לערך), ואם איחר – קודם שעה עשירית (15:00 לערך), ואם איחר – עד כניסת השבת (רמ"א תרצ"ה ס"ב. אדה"ז רמט, ר"ז).

1) לקוטי שיחות כרך יא עמ' 340.
2) ממכתב (כללי-פרטי) אדרי"ח אדר תשמ"ב.
3) משיחת שי"פ תרומה תנש"א ס"י, ספר השיחות ח"א עמ' 350.
4) בכמה שנים היה הרבי מקשר את ההתעוררות למבצע פורים עם 'מבצע תורה, כמרו"ל ליהודים היתה אורה – זו תורה" (נאוצר מנהגי חב"ד, חודש אדר, עמ' רפ).
5) משיחת שי"פ ויקרא תשמ"ט ס"ח, ספר השיחות ח"א עמ' 335, ושם פירוט. במשתה ושמתה – שהולכים לשמוח מבית לבית (מלבד ההשתתפות ברוב עם לאחר הסעודה עם בני משפחתו); במתנות לאביונים – לתת ברוב עם לגבאי או לקופה של צדקה (שהרי לעניים עצמם יש לתת בתכלית ההזיות בכבודם). וכל זה – כהוספה באחדות ישראל, הבאה כהכנה לסיוע הגלות, עיי"ש.
6) לוח ידבר בעתו.

הכותב בשמאל וכל מעשיו בימין

מאת הרב יוסף-שמחה גינזבורג

ידועה השאלה בעניין הנחת תפילין אצל מי שכותב ביד שמאל וכל מעשיו עושה בימין [ועל-דרך-זה במקרה הפוך], שאדמו"ר הזקן בשו"ע שלו (סי' כז ס"ט, כדעת המ"א שם) פסק שהדבר נקבע לפי הכתיבה, ויניחן בימינו. מאידך בשו"ת אדמו"ר הצמח-צדק (או"ח סי' ה ס"ה וסי' יב ס"ב-ג) פסק (מבלי להביא את דעת אדמוה"ו, אלא רק את מקורו – המ"א, ומקורותיו בראשונים) שהעיקר כרוך דעות הראשונים שכוהו וכל מעשיו קובעים ויניח בשמאלו, אלא שמחמיר להניח גם בימין קודם התפילה כדי לצאת ידי הדעה השניה.

בשעתו היתה שאלה כזאת [במקרה הפוך] אצל בנו של המשפיע הרה"ח ר' מנחם זאב שי' גרינגלאס ממונטריאול, שהפנה את השאלה לכמה מרבני אנ"ש. השאלה וחלק מהתשובות שקיבל פורסמו בקובץ 'גידיל תורה' ברוקלין נ.י. (חוברת לח עמ' לו ואילך)¹. והנה הרה"ח ר' נתן שי' (בן הרה"ח הרב שניאור-זלמן ז"ל) גוראריה, שליח הרבי בכופאלו, נ.י., סיפר²:

"כשהייתי כמה שנים לפני בר-מצווה, וראה אבי ז"ל שאני כותב ביד שמאל, שאל את הרבי האם כדאי להרגיל אותי לכתוב ביד ימין [כדי למנוע שאלה בקשר להנחת תפילין], וענה הרבי שלא כדאי, כי זה עלול 'שאטן אין געזונט' [=להזיק לבריאות].

"כשהתקרבתי לגיל מצוות, פנה אבי לרבי בשאלה על איזו יד להניח תפילין, כיוון שאני כותב ביד שמאל ואילו את כל מעשי עושה בימין, והרי בזה פסק הצמח-צדק דלא כשו"ע אדמו"ר הזקן. "הרבי הפנה אותנו אל 'וקני רבני אנ"ש", והוא פנה להרה"ח ר' שמואל לוויטין ע"ה [פעם אמר הרבי לאבי בנוגע לעניין הלכתי, שצריכים לשאול את ר' שמואל, שהוא יודע הרבה מ'בית הרב']. הר"ש פנה ושאל זאת את הרבי, והרבי ענה: "יניח ביד שמאל, ככל אדם". ע"כ. ברור מכך אפוא, שאף אין צריך להחמיר ולהניח גם בימין!

(1) ראה גם 'התקשרות' גיליון תסז עמ' 17.

(2) תורה להרה"ח ר' מנחם-מענדל שי' וכטר שהפנה את תשומת ליבנו לנושא, וזכות הרבים תלויה בו.

דבר מלכות

ד"ונפקדת כי יפקד מושבך"¹⁶, שזהו עניין יחודי שמשא וסיהרא שבראש-החודש. ועניינו בעבודה – החיבור דמשפיע ומקבל (שמשא וסיהרא), ולדוגמה – בעניין הצדקה, שאין אפשרות לקיימה אלא אם-כן ישנו חיבור

כשהאחדות היא בעניין של העדר האכילה ושתייה, יוצמו עליי – דבר ברור הוא שעניין האחדות הוא בטהרתו, לא כל פניות

והתאחדות בין הנותן והמקבל, העשיר והעני. וזהו גם אחד הביאורים לנתינת הצדקה בסבר פנים יפות¹⁷ – דלכאורה, מכיוון שהעיקר הוא להחיות את נפש העני ובני ביתו, אם-כן, מה נוגע כאן העניין דסבר פנים יפות דווקא?! בשלמא בנוגע לשלילת נתינה בפנים וועפנות, מוכן הדבר בפשטות, מכיוון שזהו עניין של הלבנת פנים וכיוצא בזה, אבל מהו ההכרח לתת בסבר פנים יפות דווקא?! והביאור – שבנתינה בסבר פנים יפות ניכר ומודגש עניין האחדות, היינו, שהנותן מרגיש שגם הוא מקבל מהעני (ואדרבה: "יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני העני עושה עם בעל הבית"¹⁸), שכן, לולי העני, לא היתה לו אפשרות לקיים מצוות צדקה!

ד. שבת מברכים חודש אדר:

בחדש אדר מודגשת אחדות של ישראל – כמסופר במגילה אודות דברי אסתר למרדכי: "לך כנוס את כל היהודים הנמצאים בשושן"¹⁹, כלומר, אפילו ב"שושן", ששם היה תוקפו של המן (עד לטבעת המלך כו'), שטען שבני-ישראל הם במעמד ומצב ד"מפוזר

(18) ויק"ר פל"ד, ה. רות רבה פ"ה, ט. ועוד.
(19) אסתר ד, טז.
(20) שם ג, ה.

(16) ש"א כ"ח.
(17) רמב"ם הל' מתנות עניים פ"י ה"ד. טוש"ע יו"ד ס"מ"ט ס"ג.

הוא בטהרתו, ללא כל פניות.

ונמצא, שבחודש אדר מודגשת אחדות של ישראל בעניינים של מעשה בפועל בעולם הזה הגשמי, ולא עוד, אלא שאחדות זו היא בתוקף נצחי – ככל ענייני הפורים, עליהם נאמר²¹ "וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם".

ד. אדר שני:

עניינה של שנת העיבור (שבה ישנם ב' חודשי אדר, אדר ראשון ואדר שני) הוא – להשוות את החילוק והפער שבין שנת הלבנה לשנת החמה, שכן, מצד מיעוט הלבנה ("לכי ומעטי את עצמך"²²) מפגרת הלבנה בהילוכה השנתי לגבי הילוך החמה ב"עשרה ימים ואחת ועשרים שעות ומאתיים וארבעה חלקים"²³, ומשנה לשנה הולך וגדל ההפרש שביניהם, עד שאומר הקב"ה: מספיק!... יש להשוות את החילוק שביניהם על-ידי הוספת חודש העיבור לשנת הלבנה בכל ג' שנים לערך (ז' שנים מעוברות בכל י"ט שנה²⁴).

כלומר: כשם שישנו העניין דייחוד שמשא וסיהרא בראש-חודש, כמו כן ישנו החיבור והאחדות בין החמה ללבנה בשנת העיבור, שאז משתווה החילוק שביניהם.

ולא עוד, אלא שההוספה דחודש העיבור היא (לפעמים) לא רק בנוגע לעבר, אלא גם בנוגע לעתיד, שכן, ההפרש שבין שנת הלבנה לשנת החמה אינו אלא קצת פחות מאחד עשר ימים, ובמילא, כשמוסיפים חודש העיבור לאחרי ב' שנים פשוטות (שני שנים ששעשה הפרש של שלושים יום), נמצא, שיש הוספה בשנת הלבנה לגבי שנת החמה, במקדמה להפרש וחילוק שיהיה בעתיד²⁵, ובנוגע לענייננו – שהחיבור והאחדות שבין החמה ללבנה בשנת העיבור, הוא לא רק בנוגע לעבר או אפילו גם בהווה,

אלא גם בנוגע לעתיד.

ועניין זה (החיבור והאחדות דחמה ולבנה בשנת העיבור) מודגש במיוחד באדר שני:

מבלי להיכנס לפרטי השקלא וטריא איזה חודש אדר הוא העיקרי, ואיזה הוא חודש העיבור – הרי השוואת החילוק וההפרש שבין שנת הלבנה לשנת החמה מודגשת באדר שני דווקא. ובפשטות: כאשר רואים שעברו י"ב חודשי הלבנה (כולל חודש אדר), ואף-על-פי-כן ישנו חודש נוסף – אדר שני – אזי רואים שנשלם החילוק וההפרש שבין שנת החמה לשנת הלבנה.

ו. המורם מכל האמור לעיל, שעניין האחדות – תוכן ונקודת ההתוועדות – חודר ומשתקף בכל פרטי ענייני היום, שבת מברכים חודש אדר שני, פרשת שקלים ופרשת ויקהל, ומכיוון שכן, הרי זה מוסיף עוד יותר בכללות עניין האחדות שיש לקחת מההתוועדות על כל הימים שלאחרי זה.

וכאמור, העיקר הוא – שעל-ידי מעשינו ועבודתנו באהבת-ישראל ואחדות-ישראל, פועלים את הגאולה האמיתית והשלימה על-ידי משיח צדקנו.

ויש להוסיף ולקשר כל זה – עניין האחדות, ועל-ידי זה הגאולה – עם הפרשה שהולכים לקרוא בתפילת מנחה, פרשת פקודי:

נוסף על תוכן העניין ד"ונפקדת כי יפקד מושבך" המרומז ב"פקודי" (כנ"ל סעיף ג), מודגש עניין האחדות גם בפירושו הפשוט ד"פקודי המשכן", מניין משקלי נדבת המשכן – שכן, מניין ("פקודי") שייך רק כאשר ישנם כמה וכמה פרטים נפרדים (מה שאין כן במציאות אחת), ואף-על-פי-כן, כל פרטים נפרדים אלו מצטרפים ומתאחדים להיות "משכן", מציאות אחת.

אך כשהנהגתו בימות החול היא בדרך של "תיעשה", שהמלאכה נעשית כבדרך-אגב, אזי בכוא השבת, יכול הוא להתמסר לעניינים הרוחניים בלא מחשבות-זרות.

(לקוטי-שיחות, כרך א, עמ' 187-188)

וכל איש אשר נמצא איתו תכלת וארגמן... הביאו. כל מדים תרומת כסף ונחושת הביאו... וכל אשר נמצא איתו עצי שיטים... הביאו (לה, כג-ד)

בנדבת בני-ישראל למלאכת המשכן היה דבר והיפוכו: מצד אחד – כל איש ואשה הביאו כפי נדבת ליבם וכפי מה שהיה בידם, ומצד שני – כל בני-ישראל ללא יוצא מהכלל השתתפו בנדבה זו.

משמעות הדברים בפנימיותם:

יש פרטים שבהם כל ישראל שווים, כדוגמת המצוות המעשיות. לעומת זאת, יש עניינים, דוגמת אהבת ה' ויראת ה', שבהם יש חילוקי דרגות.

תכלית הכוונה היא, שהאחדות תבוא לידי ביטוי גם באותם דברים שבהם יש הבדלים בין איש לרעהו, דהיינו, שיהיה ניכר כי למרות ההבדלים כולם מאוחדים ושווים לפני הקב"ה.

רעיון זה בא לידי ביטוי הן בנדבת המשכן, כאמור, והן בעשיית המשכן בפועל, כפירוש רש"י על הכתוב בפרשה, "ולהורות נתן בליבו, הוא ואהליאב בן אחיסמך למטה דן": "ואהליאב משבט דן מן הירודין שבשבטים מבני השפחות והשווהו המקום לבצלאל למלאכת המשכן והוא מגדולי השבטים, לקיים מה שנאמר ולא ניכר שוע לפני דל".

(לקוטי-שיחות כרך לא עמוד 217)

וכל הנשים אשר נשא ליבן אותנה בחכמה טוו את העיזים (לה,כו)

טוו את העיזים: היא היתה אומנות יתירה, שמעל-גבי העיזים טווין אותן (רש"י)

הנשים לא נצטוו לעשות את הטוויה על-גבי העיזים, אלא נתעוררו לכך מצד עצמן. הנשים הבינו שאם זכו לכישרון מיוחד זה מאת ה', מטרת הדבר היא – המשכן.

מכאן הוראה, שכאשר הקב"ה מעניק לאדם חושים וכישרונות מיוחדים, עליו לנצלם לעבודת ה' – לעשות מהעולם משכן ו'דירה' לה' יתברך.

(לקוטי-שיחות, כרך טז, עמ' 456)

24 שם ה"י"א.

25 ראה לקו"ש ח"ד ס"ע 454 ואילך. ועוד.

26 פרש"י ר"פ פקודי. תנחומא פקודי ב. שמור"ד

21 שם ט,כח.

22 תולין ס, רע"ב.

23 רמב"ם הל' קידוה"ח פ"ו ה"ד.

פרשת ויקהל

ויקהל (לה,א)

המשמעות של "ויקהל", בעבודת האדם, היא לגלות בכל פרטי הנבואים את אמיתות מציאותם; בזאת הם 'מתקבלים' לרשות הקדושה ומתאחדים למציאות אחת המשמשת את קונה. עבודה זו של גילוי האחדות בכל הבריאה מתחילה בהקבלת כל בני-ישראל למציאות אחת ומאוחדת. זאת על-ידי שמגלים כי כולם הם חלקים מעצם אחד – הקב"ה – ואוהבים איש את רעהו, "כמוך".

הנהגה זו היא-היא ההכנה להקבלת כל ישראל יחד בקיבוץ הגלויות שיהיה תכף ומיד ממש.

(משיחת שבת-קודש פרשת ויקהל תשנ"ב)

ויקהל משה את כל עדת בני-ישראל ויאמר אליהם, אלה הדברים אשר ציווה ה' לעשות אותם (לה, א)

ויקהל משה - למחרת יום-הכיפורים כשידד מן ההר (רש"י)

אחד הגורמים העיקריים להעדר אחדות הוא הממון, שרוב הסכסוכים בין אדם לחברו באים בעטיו. נמצא, שמעלה יתרה הייתה בהתאחדות בני-ישראל על-ידי נדבת ממונם למלאכת המשכן.

זו הסיבה (הפנימית) לכך שרש"י מדגיש את העובדה שאסיפת כל ישראל לשמוע את הציווי על מלאכת המשכן הייתה "למחרת יום-הכיפורים":

על היום הקדוש הזה נאמר (בנוסח התפילה) שהוא "יום שימת אהבה ורעות, יום עזיבת קינאה ותחרות" (ובסגנון תורת החסידות – זהו יום גילוי ה'יחידה' שבנפש, היא נקודת היהדות שבה כל ישראל שווים). החידוש הוא אפוא, שאחדות זו נמשכת גם למחרת יום-הכיפורים, כלומר, גם לאחר ירידת משה מהר-סיני ולאחר 'ירידת' ישראל בחזרה לענייני העולם, מוסיפה האחדות לשרור ביניהם עד כדי כך שהדבר אף ניכר בממונם.

(משיחת שבת-קודש פרשת ויקהל תשמ"ט)

ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קודש, שבת שבתון לה' (לה,ב)

"תיעשה מלאכה" דייקא, ולא "תעשה מלאכה". המלאכה בששת ימי החול, צריכה גם-כן להיעשות שלא מתוך התעסקות יתרה, אלא כבוד-אגב וכמאליה. ואז – "וביום השביעי יהיה לכם קודש" – השבת תהיה קדושה לענייני הרוח בלבד.

שכן, אם האדם שקוע בכל ימות השבוע בעיסוקיו וטרוד בהם מאוד, הרי כשמגיע יום השבת וברצונו לנתק את עצמו מהם ליום זה ולעסוק בתורה ובתפילה – נטפלות אליו וטרודות אותו מחשבות-זרות שונות, מחשבות שבהן היה שקוע במשך כל השבוע, ומונעות ממנו להתפנות לקדושת השבת.

ועניין זה קשור גם עם הגאולה – "אלה פקודי המשכן משכן העדות", "המשכן משכן, שתי פעמים, רמז למקדש שנתמשכן בשני חורבניו"²⁶, כלומר, "משכן" מלשון "משכון", והרי עניין המשכון הוא – שלוקחים אותו

מכיוון ש"משכון" הוא מלשון "משכון", הרי עניין המשכון הוא שלוקחים אותו למשך זמן בלבד, ואחר-כך מחזירים אותו בשלימותו

למשך זמן בלבד, ואחר-כך מחזירים אותו בשלימותו, וכן הוא בענייננו – ששני החורבני דבית ראשון ובית שני אינם אלא באופן ד"משכון", מכיוון שכל העניינים והמעלות דבית ראשון ובית שני יוחזרו לבני-ישראל בשלימותם – בבית-המקדש השלישי (נוסף על המשכן עצמו, אשר מכיוון שמעשה ידי משה נצחיים²⁷, בוודאי יוחזרו ויתגלו כל חלקי המשכן בשלימותם בבית-המקדש השלישי²⁸).

וכל זה נפעל על-ידי מעשינו ועבודתינו – שנקודתם ותוכנם "משכן העדות": "עדות" – קאי על כל אחד ואחד מישראל, כמו שנאמר²⁹ "אתם עדי", היינו, שישראל הם עדות על הקב"ה (כמדובר בהתוועדות שלפני זה³⁰), אשר, על ידם מגלה אלקות בעולם – כמו שכתוב³¹ באברהם אבינו (היהודי הראשון)

(קטעים מהתוועדות שבת-קודש פרשת ויקהל, פרשת שקלים, מברכים החודש אדר שני היתשמי"ו; ספר-השיחות תשמ"ו, כרך ב, עמ' 667-673)

26 א"ג, 31 וירא כא, לג.
27 סוטה ט, סע"א. וראה צפע"נ עה"ת ר"פ תרומה.
28 ראה לקו"ש חכ"א עמ' 262. וש"נ.
29 ישעיה מג, י. שם יב. וראה זח"ג פו, א.
30 שח"ת פורים קטן תשמ"ו סל"ו. וש"נ.
31 וירא כא, לג.
32 סוטה י, סע"א ואילך.
33 ראה לקו"ת תבוא מבד, מג, ג. ובכ"מ.
34 תניא פל"ו. וראה תקו"ז תכ"ב (סד, ב).
תנחומא שמות כה. שמור"ד פ"ה, ט.
35 שבת כב, ב. מנחות פו, ב.

שלמות ה"ויקהל" – בגאולה השלמה

לא מסתפקים במצבים של "גאולה" זמנית

האמור לעיל... מתבטא גם בנוגע לעצם עניין ה"גאולה":

גם כאשר ישנו מצב של גאולה – הרי במצב זה גופא דורשים ומבקשים אודות תכלית השלימות דעניין הגאולה – גאולה העתידה. וכמודגש בדברי המדרש על הפסוק "החודש הזה לכם", ש"קבע בו ראש חודש של גאולה – שבו נגאלו ישראל ממצרים ובו עתידין להיגאל", כלומר, שגאולת מצרים גופא היא באופן שממנה ועל-ידיה באים לגאולה העתידה (על-דרך שנתבאר לעיל).

כלומר: גם הגישה לכללות עניין הגאולה היא מתוך תנועה שלמעלה ממדידה והגבלה, ולכן, כל עניין של גאולה מהווה גם שלב מסוים בכללות עניין הגאולה, והכנה לדריגה נעלית יותר, עד לתכלית השלימות דגאולה – גאולה העתידה.

וזהו מה שבכל הזמנים ביקשו ומבקשים בני-ישראל על הגאולה העתידה, אפילו לאחרי הגאולה מגלות בבל, וגם בזמן שבית-המקדש (בית שני) היה קיים, כי מכיוון שבבית שני חסרו ה' דברים (חיסרון בעניין הקדושה), וזאת – אפילו בזמנים הכי טובים בבית שני, אזי כאשר מבקשים אודות שלימות הדבר (גאולה), מבקשים כבר אודות תכלית השלימות – גאולה העתידה, שאז יהיה בית-המקדש השלישי בתכלית השלימות.

דהנה, בבית ראשון היה העילוי דחמישה דברים (שלימות הקדושה) שלא היה בבית שני (שחסרו בו ה' דברים), ולאידך – בבית שני היה העילוי ד"גדול יהיה כבוד הבית הזה האחרון מן הראשון" [כמבואר בגמרא (ב"ב ג, סע"א ואילך) ש"בית הזה האחרון" קאי על בית שני]; ובית-המקדש השלישי יהיה נעלה יותר (באין-ערוך) משניהם, גם מבית שני וגם מבית ראשון:

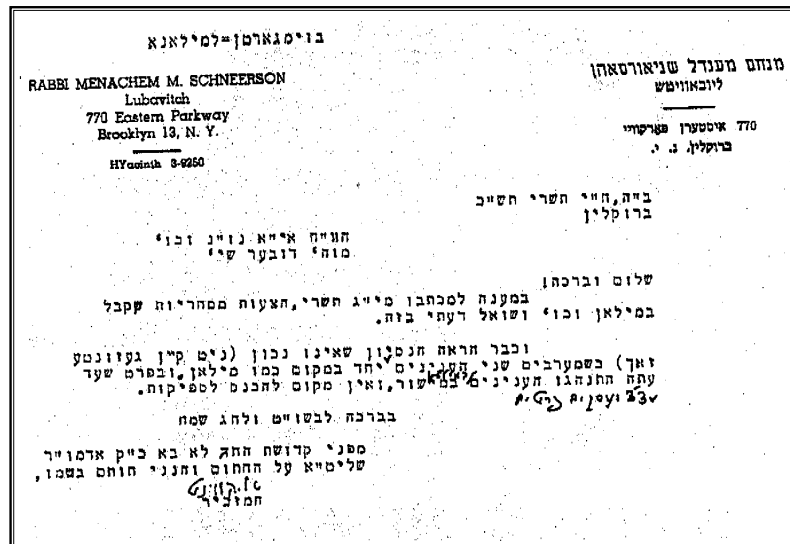
בבית-המקדש השלישי יהיו החמישה דברים בשלימותם (ועוד עניינים נוספים), ובאופן נעלה יותר מבית ראשון (תכלית השלימות בעניין הקדושה); ובנוגע למעלת גדלות כבוד הבית (שהיתה בבית שני – "גדול יהיה כבוד הבית הזה האחרון") – הנה אם הוספת משך זמן של עשר שנים בלבד (שעמד בית שני יותר מבית ראשון) פועלת את השלימות ד"גדול יהיה כבוד הבית גו'", הרי על-אחת-כמה-הוספת עניין הנצחיות דבית-המקדש השלישי – "מקדש א-דני כוננו יריך" – פועלת את העילוי ד"גדול יהיה כבוד הבית" בתכלית השלימות!

וכזה מתבטא גם הקשר דעניין הגאולה (החודש) עם העניין ד"ויקהל" – כי בגאולה העתידה (שלימות עניין הגאולה) יהיה גם תכלית השלימות ד"קהל", ובלשון הכתוב: "קהל גדול ישובו הנה", כלומר, לא רק "קהל" סתם, כי אם "קהל גדול".

(מהתוועדות שבת-קודש פרשת ויקהל-פקודי, פרשת החודש היתשמי"ג; תורת-מנחם – התוועדותי תשמי"ג, כרך ו, עמ' 1124-1126 – בלתי מוגה)

ניצוצי רבי

קטע ממכתבו של הרבי (ימי הספירה תשל"ה) (ה"ה [=הרי הוא] שליח ממממ"מ [=ממלך מלכי המלכים]) להפיץ יהדות תומ"צ [=תורה ומצוותיה] בשליחות הרבי. בתוך בניו – בניי [=בני ישראל] ש"י ומהו נעלה להלן תשובת הרבי לאחד השלוחים (נכתבה על-גבי מכתב השליח מיום ח' בניסן תשל"ב):

פינד הוי אבקשױ.

הרב ניסן נעמאנאו:

איך האב ברייטע פלייצעס, און איך נעם זיי אויף מיינע פלייצעס [=יש לי כתפיים רחבות, ואני ילוקחי אותם על כתפיי].

ואשא אתכם...

בי"ד בכסלו תש"כ (מקדש מלך עמ' 260) נישאו הרה"ח ר' שלום-דובער נעמאנאו ורעייתו (לבית לעווין). זוג זה זכה שהרבי יסדר חופה וקידושין בחתונתו, שכן מיד אחרי החתונה נסעו בשליחות הרבי לעבוד בישיבת "תומכי תמימים" בצרפת. לגבי נסיעתם זו התבטא הרבי באוזני אב החתן,

שליח מלך-מלכי המלכים

"ואשרי חלקם וגדול זכותם להיות עושים ומעשים בהפצת היהדות מצוותיה ועניניה, ובוודאי האריכות להם בזה אך למותר.. בברכה להצלחה עוד יותר גדולה מכאן ולהבא" -

"וימלא השליחות ויצליח"

תפקיד השליחות דורש תנועה של הרחבה מתמדת □ ילא ייתכן שתבו רעה חס-ושלום לשליח, ולא עוד אלא שברור בהחלט שזוהי טובתו האמיתית, וכיוון שזוהי טובתו האמיתית, הרי זה קשור עם תפקידו הנפשי □ בעקבות המעמד הגדול שהתקיים בשבוע שעבר לכבוד שלוחי הרבי בארצנו הקדושה

מאת הרב מרדכי-מנשה לאופר

לגאון המפורסם רבי אהרון סולובייציק בהפצת היהדות ככל האפשר ובחוגים הכי רחבים, משיקגו כתב הרבי בראש-הודש ניסן תשמ"ב (פורסם לאחרונה ב'תשורה' שהו"ל משפחת אבצן, עמ' 33):
השלוחים שלנו בערי השדה, תפקידם להתעסק

חס חנונדל שינאוורטאן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין 13, נ. י.
HYacmth 3-9259

רבה"ח א"א נ"נ רב פעלים ובעל ספר
סוה" יצחק דוד שי

שלום וברכה!
לאחרי הפסק ארוך, התקבלו מכתבי מ"ו ר"ס אייר, (כידוע) במ כחב ר"פ מפעולותיו במסג השכונות שצבר, ואשר עושה חשבון מה נעל מאו כואו לאוסטראליא.

וח"ל אע"פ הני יצוה שקבלתי פעלה הרבה, אך שכתובו הי' טקוט להגדרתו וזוהי וזכר. וכפעת ע"פ התקנס הידוע נכסמים הנני שמים וררתי וזה צריך לראות מסעל, ארץ, (עניני ארץ הגשמי) צריך להיות שם כחלקו, כזהבו כהנעשה) מתחת-לו, וק"ל, וידוע פתגם כ"ק רבתינו נשיאינו, שכסם צריך לדעה החסרונות כן צריך לדעה המעלות, וכפרס שרואים שאחד מחכמינו של היצירהע הוא-לנסוח להפיל מצב של אכזבה ונפילה-רוח על העובד עזרתו להשי"ח.

ובכ"פ ששהמשפחות כאן מתחיל סדר אחר - הצליח וזכה אשר זוגות הרבניה ביה בכתי' עזר, ולא עוד אלא שלפעמים עזרה היא אותו גם מהנגזר שכתביהו, ולפעמים אולי לא רק בכתיבה.

וחקתי שכוונתו יצליחו בשליחותם הכלי נעליה ונשכבה להפיץ המעין הוצה, ועניני יהדות במעלבורן ורכאוטראליא ככללותם, ויהי' זה מחוץ הרחבה הדעה ככלל, ובנקודה העיקרית-הירבה נחת השליחותי מכל יו"ח שיהי'.

מכתבו ממו"ב אר"ש בעתו
ברכה לבשו"ם ככל הנ"ל

הרכניה דכורה תחי' ברבקה ושלום תחי' נעוץ הנני שלזמן קבלה מכתבי זה-ככר כאה, ביהד עם ילדי' שיחיו, בשעה טובה למעלבורן, ויעזור השי"ח שחתי' התחלה טובה כמו שכתבתי במכתבי לכללה הרב שליט"א, להפצת המעיינות הוצה, בכריאות טובה און גוטע שטיכונג, וישו"ן לאם רוב נחת אטיח, הוא נחת יהודי חסידותי, מכל ילדיהם שיחיו.

מז"פ העתק מכתבי לכנוס נשי וכנסה חב"ד, שבוודאי הנצל אותו כאופן המתאים.

ברכה לבשו"ם ככל הנ"ל

סו"פ מכתב לר' שי' וח"ח לספור או לשלוח אותו אליו.

פינד הוי אבקשױ.

הרב ניסן נעמאנאו:

איך האב ברייטע פלייצעס, און איך נעם זיי אויף מיינע פלייצעס [=יש לי כתפיים רחבות, ואני ילוקחי אותם על כתפיי].

ואשא אתכם...

בי"ד בכסלו תש"כ (מקדש מלך עמ' 260) נישאו הרה"ח ר' שלום-דובער נעמאנאו ורעייתו (לבית לעווין). זוג זה זכה שהרבי יסדר חופה וקידושין בחתונתו, שכן מיד אחרי החתונה נסעו בשליחות הרבי לעבוד בישיבת "תומכי תמימים" בצרפת. לגבי נסיעתם זו התבטא הרבי באוזני אב החתן,

שליח מלך-מלכי המלכים

"ואשרי חלקם וגדול זכותם להיות עושים ומעשים בהפצת היהדות מצוותיה ועניניה, ובוודאי האריכות להם בזה אך למותר.. בברכה להצלחה עוד יותר גדולה מכאן ולהבא" -

רבה"ח א"א נ"נ רב פעלים ובעל ספר
סוה" יצחק דוד שי

שלום וברכה!
לאחרי הפסק ארוך, התקבלו מכתבי מ"ו ר"ס אייר, (כידוע) במ כחב ר"פ מפעולותיו במסג השכונות שצבר, ואשר עושה חשבון מה נעל מאו כואו לאוסטראליא.

וח"ל אע"פ הני יצוה שקבלתי פעלה הרבה, אך שכתובו הי' טקוט להגדרתו וזוהי וזכר. וכפעת ע"פ התקנס הידוע נכסמים הנני שמים וררתי וזה צריך לראות מסעל, ארץ, (עניני ארץ הגשמי) צריך להיות שם כחלקו, כזהבו כהנעשה) מתחת-לו, וק"ל, וידוע פתגם כ"ק רבתינו נשיאינו, שכסם צריך לדעה החסרונות כן צריך לדעה המעלות, וכפרס שרואים שאחד מחכמינו של היצירהע הוא-לנסוח להפיל מצב של אכזבה ונפילה-רוח על העובד עזרתו להשי"ח.

ובכ"פ ששהמשפחות כאן מתחיל סדר אחר - הצליח וזכה אשר זוגות הרבניה ביה בכתי' עזר, ולא עוד אלא שלפעמים עזרה היא אותו גם מהנגזר שכתביהו, ולפעמים אולי לא רק בכתיבה.

וחקתי שכוונתו יצליחו בשליחותם הכלי נעליה ונשכבה להפיץ המעין הוצה, ועניני יהדות במעלבורן ורכאוטראליא ככללותם, ויהי' זה מחוץ הרחבה הדעה ככלל, ובנקודה העיקרית-הירבה נחת השליחותי מכל יו"ח שיהי'.

מכתבו ממו"ב אר"ש בעתו
ברכה לבשו"ם ככל הנ"ל

הרכניה דכורה תחי' ברבקה ושלום תחי' נעוץ הנני שלזמן קבלה מכתבי זה-ככר כאה, ביהד עם ילדי' שיחיו, בשעה טובה למעלבורן, ויעזור השי"ח שחתי' התחלה טובה כמו שכתבתי במכתבי לכללה הרב שליט"א, להפצת המעיינות הוצה, בכריאות טובה און גוטע שטיכונג, וישו"ן לאם רוב נחת אטיח, הוא נחת יהודי חסידותי, מכל ילדיהם שיחיו.

מז"פ העתק מכתבי לכנוס נשי וכנסה חב"ד, שבוודאי הנצל אותו כאופן המתאים.

ברכה לבשו"ם ככל הנ"ל

ניצוצי רבי

להצטמצם ולדייק בהתאם למצבו של כל תלמיד לחוד ותכונת נפשו המיוחדת.

ולדרוש דבר והיפוכו מהשליח והמחנך – הרי אין סומכין על הנס, ובפרט בחינוך ילדים שהם רגישים ביותר, מדעת ושלא מדעת, לפרטי החינוך הנדרש להם במיוחד. ובודאי לדכוותיה דכבוד ותורתו אין כל צורך באריכות בדבר.

עוסקת ב"יהדות חיה"

אחת השלוחות, בת למשפחת שלוחים, מרת שרה-רבקה תחי' ששונקין (אז פויזנר), סיימה את לימודיה בסמינר בגיל שבע-עשרה. הוריה, הרה"ח וכו' הרב שלום פויזנר ורעייתו – השלוחים בפייסטבורג – רצו מאוד שהיא תבוא לעזור ולסייע להם, הרבי חשב אחרת. היא נתבקשה לנסוע למילאנו שבאיטליה, לסייע לאחותה ולגיסה הרב גרשון-מענדל

שיחי' גרליק, שעשו אז את צעדיהם הראשונים במקום.

שנתיים לא-קלות עברו עליה שם. השפה הזרה, קשיים רבים של התאקלמות בסביבה הזרה והחדשה, ותהיות רבות למי היא תורמת שם בכלל. על כל אלה כתבה לרבי, ומאוסף התשובות הרבות שקיבלה היא שואבת עידוד גם בשליחויות שאליהן נסעה אחרי חתונתה – קריית-גת, ברוש ותענך (ושם היא פועלת עד עצם היום הזה).

הלך קטע בתרגום-חופשי ממכתבו של הרבי:

זו אחת הטקטיקות של היצר-הרע – להכניס לאדם עצבות, ובדרך זו לנסות לעצור את היהודי מלמלא את תכליתו האלוקית... הרשי לי להוסיף עוד נקודה. בטח ידועה לך אמרתו של הבעל-שם טוב שנשמה יורדת לגוף לתקופה של שבעים שנה כדי לעשות טובה אחת ליהודי, והיא זכתה לעשות

גרליק-כילאן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYadash 3-9250

מונה מנהל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 אסטפני פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כ"ה שבט תש"כ
ברוקלין

הרה"ח ונ"ח אי"א נו"ב רב פעלים
כו' מו"ה גרשון מענדל שי'

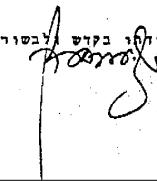
שלום וברכה!

לאחרי הפסק הכי ארוך, נתקבל מכתבו מכ' שבט עם הצורה אלו, ומובנת הפליאה והתמי' על העדר הכתיבה ומן ארוך כ"כ, וגם יחה מקצר בהעניינים ועד לקיצור נמרץ, ובשה ימלא בהודפנות הבאה.

ויחי רצון שפכתש יהי! לא רק ידיעה מפורטת אלא גם טרבות ומשמחה בכל הפרטים, והרי זכות הרבים מסייעתם, וכ"כ מו"ה אדמו"ר מעורר רחמים רבים להוספת הצלחה בהאמור.

לפלא שאינו מזכיר בהנוגע לביקורו של מר צופפל שי' כאן – שבטו ספר, עכ"פ תוכן, ומדובר.

בברכה הצלחה בשנותיו בקדש ולבשרות
טובה בכל האמור

ניצוצי רבי

כרך כה, עמ' 46) – שכיוון שהרבי הראה את הדרך שצריכים לנסוע ולעסוק בו, הרי ברור הדבר שלא ייתכן שזמה תבוא רעה חסו-שלום לשליח, ולא עוד אלא שברור בהחלט שזוהי מובתו האמיתית, וכיוון שזוהי טובתו האמיתית, הרי זה קשור עם תפקידו הנפשי.

לא טובה אחת, אלא הרבה מאוד טובות. ורק העבודה בגן הילדים מצדיקה זאת... אחרי הכל ללמד ילדים להגיד ברכות ולהתפלל... זו יהדות חיה...

רשות מול חובה

יש מי שאינם מרוצים מהוראת נשיאנו, ששלחם למקומות שונים כדי לעסוק בהפצת היהדות, כיוון שהם היו מעדיפים לעסוק עם עצמם. על כך אומרים להם, שהתעסקות עם עצמם היא בכחינת דבר הרשות לגבי העניינים שבשבילם שלחום, ולכן עליהם לעסוק בדבר שמחוייבים בו" – אמר הרבי בהתוועדות שבת-קודש פרשת משפטים תשט"ז (תורת מנחם – התוועדויות, כרך טז, עמ' 102, הערה 50).

"הרבי הראה את הדרך"

"האמת היא – הסיק הרבי בהתוועדות י' כשבט תשי"ט (תורת-מנחם – התוועדויות,

"מובחרים שממשיכים

משיח למטה"

בי"ט בכסלו תשי"ט (תורת-מנחם – התוועדויות, כרך כד, עמ' 281) אמר הרבי:

מה שכי' מוי"ח אדמו"ר שלח שלוחים בכל מקום... אין זה עניין של עינוי, אלא הם אלו המובחרים שממשיכים את משיח למטה מעשרה טפחים!...

ואלו שמתעקשים וחושבים ששיבתם במקום פלוני היא לטובת נפשם האלוקית – הנה אם ה"שלוחים" ירצו לעשות עמהם חסד ולקחת אותם עמהם, אזי יזכו גם הם לקבל את ה"שיריים" שלהם מהעניינים ד"ביקשו פני" ו"את

הורתיים-פאריז

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYadash 3-9250

מונה מנהל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 אסטפני פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, אדר"ה סבת חשי"ה
ברוקלין

הרה"ח אי"א נו"ב רב פעלים
כו' מו"ה ישכר דוב שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלה מכתבו מכ"ד כסלו עם ב' הפנים שי' קראו בעת רצון על הציון חקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר וצוקלחהי נבגים ז"ע. ואחכה להמשך בשו"ס בכל העניינים אותם חס כוחם, בעניינים אכללים ובעניינים הפרטים, ויחי רצון שיחי' באופן רסוס"ף והולך, שחרי זוהי הוראה יפה חנוכה אלו, שחלכה כביה גמ"ס"ף והולך מיום ליום.

נתחיי' ממי' אורח התעניינות בהתלפ"ח
שחליט, ויחי רצון שיצליח הפשול הרפואי על צד היוזר טוב, ובקחת ובפנות חבנה ביח בישראל, בית יחודי תמידותי מאושר בגשמי' וברוחני'.

בברכה מול טוב לקשוחי' של אחלפ"ח מרת שושנה חחי'
עם ב"ג סר יחודא שי', ויחי רצון שיחי' בעקב טובה וסולחה' ולבני' קרי' על.

